

[nyheter om eu]

Det destruktiva systemskiftet

Maciej Zaremba har i Dagens Nyheter skrivit ett utmärkt reportage i fyra delar om "sjukvårdens destruktiva systemskifte". Jag har jobbat som mentalskötare inom den psykiatriska vården i Stockholms läns landsting sedan 1999 och känner dagligen av detta nyliberala systemskifte med "New public management", "Lean production" et cetera i min yrkesutövning. (Systemskiftets andra ben – privatiseringarna - har lämnats utanför reportaget.)

Maciej Zaremba låter William Haukedal, norsk professor i ledningskunskap, sammanfatta reportaget: "New public management /.../ är ett opersonligt och auktoritärt system av budgetar, rutiner och mål som tar ifrån de anställda motivation och arbetsglädje. /.../ De har tvingats avstå från att engagera sig i sina kunder, klienter, patienter och elever. NMP har inga parametrar för alla möten mellan människor som ger mening i vardagen. Att engagera sig räknas inte. Det blir bara extra slitsamt. Då försvinner också den inre motivationen."

Efter snart 14 års arbete i den nyliberaliserade och sönderslagna psykiavården i det av Filippa Reinfeldt och Birgitta Rydberg styrda landstinget i Stockholm är jag trött. Förbannat trött. Saken blir inte bättre av att jag till ett fackförbund, Kommunalt, vars nationella ledning istället för att bekämpa

detta "destruktiva systemskifte" bejakar utvecklingen (med vissa restriktioner). Som en uppföljning till Maciej Zarembas artikelserie har Dagens Nyheter kulturredaktion öppnat spalterna för debatt om New public management (NPM). Först ut var professor Sven-Eric Liedman som skriver att införandet av NPM medförde att "politiker började tala som försäljare" och att detta skedde "i takt med att den offentliga sektorn invaderades av privata intressen".

Sven-Eric Liedman fortsätter: "I själva verket är det enorm förändring som pågått i några decennier och som inneburit så mycket mer än vad de flesta politiker tycks medvetna om. Förändringens härolder var de nyliberala ideologerna med Milton Friedman i spetsen." Jag kan bara tillägga att de som drivit på utvecklingen i Sverige är marknadsliberala lobbyorganisationer som Timbro och Den nya välfärden, ekonomiskt uppbackade av Svenskt Näringsliv och andra arbetsköparorganisationer. "NPM har till uppgift att göra den offentliga sektorn lika effektiv som den privata. Vägen till detta har gått via privatiseringar. Vi har bland mycket annat fått vårdval och friskolor. Elever är inte längre elever utan kunder", skriver Sven-Eric Liedman som konstaterar att systemskiftet för skolan är skandalöst.

Sven-Eric Liedmans debattinlägg får mig att känna mig något piggare. Tråkigt att debatten kommer först nu

när stora delar av den offentliga sektorn och den generella välfärden har raserats. Det kommer att ta jävligt lång tid att restaurera dessa grundstenar i vad som utgjort den svenska modellen. Men någonstans måste ju detta arbete börja. Ett första steg är att stoppa fortsatta nedskärningar och privatiseringar, och att landsting och kommuner börjar återta verksamheter i egen regi. Det kan inte Svenskt Näringslivs Urban Bäckström, Kommunals Annelie Nordström eller ens EU förhindra.

Gösta Torstensson

De stora länderna bestämmer i EU

För varje fördragsändring som gjorts inom EU sedan 1950-talet har mer och mer makt flyttats från de nationella demokratierna till överstatliga institutioner i framför allt Bryssel. Lissabonfördraget, EU:s nuvarande grundlag, bekräftar denna utveckling, mer eller mindre rak, i riktning mot ett Europas förenta stater.

Denna utveckling till trots kommer EU aldrig, i vart fall under överskådlig tid, att bli mer än summan av de stora och rikare medlemsländernas nationella egenintresse. Frankrike, oavsett kulören på de som för tillfället bildar regering i Paris, kommer aldrig att släppa att det är medlemsstaternas regeringar, som ska förfoga över den avgörande makten.

Gösta Torstensson

Det kostar att bli medlem i krigsalliansen Nato

”Min bedömning är att om det är priset för ett Natomedlemskap är det mycket pang vi får för pengarna.” Det säger Allan Widman, försvarspolitisk talesperson för Folkpartiet och ledamot i riksdagens försvarsutskott, med anledning av uppgifter i Sveriges Radio Ekot om att ett svenskt medlemskap i Nato skulle kosta cirka 80 miljarder kronor per år, vilket skulle innebära en fördubbling av dagens försvarsutgifter.

Britterna vill lämna EU

Endast en av tre britter vill att Storbritannien ska bli kvar i EU. Det skriver Financial Times nätupplaga, och refererar till en undersökning från FT/Harris. På en fråga om hur de skulle rösta om det var en folkomröstning i morgon om Storbritanniens ska lämna EU eller stanna kvar svarade 50 procent att de skulle välja ”lämna”, endast 33 procent skulle välja ”stanna kvar” medan 17 procent inte skulle rösta alls.

Riksdagen tar strid mot EU för snuset

Riksdagens socialutskott anser att EU inte ska lägga sig i snusets innehåll eftersom det bara får säljas i Sverige. Utskottet föreslår att riksdagen ska protestera till EU-kommissionen mot snusreglerna i förslaget till reviderat tobaksdirektiv. Uskottet anser att regler för snus är en svensk angelägenhet och att direktivet därför inte ska omfatta snus.

Mer centralisering är inte alltid lösningen på problem

Det finns ”ständigt anledning av pröva vilka beslut som hör hemma på EU-nivå och vilka som kan fattas närmare medborgarna”, skriver författaren och egenföretagen Lars Adaktusson på Dagens Nyheters debattsida [20 februari] med anledning av att han ansökt om medlemskap i Kristdemokraterna och tackat ja till att kandidera för partiet i nästa års EU-parlamentsval. Adaktusson fortsätter: ”Subsidiariteten ger inget universalsvar

på frågan vilken beslutsnivå som är lämplig, men principen att beslut ska fattas på lägsta ändamålsenliga nivå måste hållas levande. Inte minst i dessa dagar när ledande EU-företrädare som José Manuel Barroso pläderar för än mer makt till Bryssel. Det ska ses i ljuset av en svår eurokris, men lösningen på allvarliga problem kan inte alltid och med automatik vara mer centralisering.”

Inga EU-vapen till Syrien

EU:s utrikesministrar har förlängt sanktionerna mot Syrien i tre månader. Beslutet var ett bakslag för Storbritannien som ville häva vapenembargot för att kunna leverera vapen till de syriska rebellerna, vilket bland annat Tyskland och de nordiska länderna motsätter sig. Även Frankrike ville tidigare häva vapenembargot, men tycks ha backat något efter att vapen som levererades till libyska rebeller återfunnits bland islamistgrupper i Mali, skriver The Guardian.

Storskalig unionism göder nationalistisk trångsynthet

Under rubriken ”Närhetsprincip är bättre än nationalism” skriver Lászlo Gönczi, ledarskribent i Fria Tidningen [20 februari] att ”Nationalism kan ersättas med lokal försörjning och närhetsprinciper. Det handlar inte om vilka efternamn vi har, det handlar om hur vi kan få tillit till varandra. Det handlar om att en global eller europeisk världshandel är för storskalig för normalt funtade människor. Det handlar om att både nationalistisk isolering och storskalig unionism göder nationalistisk trångsynthet”.

Stort EU-motstånd på Island

Samtidigt som medlemskapsförhandlingar pågår är nästan två tredjedelar av islänningarna mot att gå med i unionen. 63,3 procent av de tillfrågade i en nylig opinionsundersökning anser att Island klarar sig bättre utanför EU trots att den isländska regeringen trycker på för ett medlemskap. 2014 kan islänningarna i en folkomröstning ta ställning till om öriket ska bli EU-medlem.

Hittills har medlemskapsförhandlingarna mellan Bryssel och Reykjavik gått ovanligt fort. 27 av de 33 förhandlingskapitlen har öppnats och elva av dem har redan avhandlats.

Ett nykolonialt erövringskrig för att kontrollera oljekällor

I boken ”Libyenkrigets geopolitik. Humanitär intervention eller kolonialkrig?” refererar författaren Ola Tunander ett mycket remarkabelt uttalande 2007 av USA:s dåvarande överbefälhavare för Europa, Wesley Clark. Denne återger ett PM från USA:s försvarsministerium som han fick 2001: ”Denna promemoria beskriver hur vi ska eliminera sju länder på fem år, först Irak och sedan Syrien, Libanon, Libyen, Somalia, Sudan och slutligen Iran.” Ola Tunander, som är professor vid det norska fredsforskningsinstitutet PRIO, menar att västmakternas militära intervention i Libyen inte var ett ”humanitärt krig” för att stoppa Gaddafis ”folkmord”, utan snarare ett nykolonialt fransk-brittisk-amerikanskt erövringskrig för att vinna kontroll över oljekällor.

Svensk militär insats i Mali

Svensk militär är på plats i Mali sedan i början av februari. Försvarsmaktens högkvarter har skickat en överstelöjtnant till EU:s stab i Malis huvudstad, Banako. Officeraren ska förbereda för den svenska beväpnade styrka som ska anlända i mitten av mars under EU-flagg. Försvarsmakten rekryterar just nu den svenska styrkan på 15 personer. Gruppen kommer att lyda under så kallat ”reglerat självförsvar”.

Svenskar positivare till invandrare

För nio år sedan ansåg 55 procent att Sverige tagit emot invandrare i alltför stor utsträckning. I år har andelen sjunkit till 37 procent, visar en återkommande Sifundersökning med 1000 svarande som SVT [Sveriges Television] låtit göra. Inte sedan 1989 har attityden varit så positiv, enligt SVT. Andelen som anser att Sverige tagit emot invandrare i lagom omfattning har nu också ökat till 48 procent, mot 34 procent år 2004.